

Rhoi Sylw i... Gwasanaethau Gofal Iechyd Plant

CYHOEDDIAD 6: 06/10/21

Trwy gydol fis Medi, buom yn roi sylw i wasanaethau gofal iechyd i blant.

Rydym wedi crynhoi wybodaeth y mis isod...

I ble ydw i'n mynd os oes gan fy mhlentyn anaf?

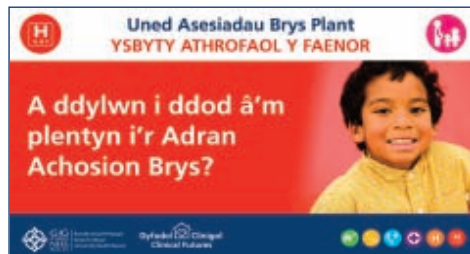
Bydd rhaid i blant sydd angen triniaeth frys yn mynd i Ysbyty Athrofaol y Faenor, lle mae meddygon a nrysys plant arbenigol wedi'u lleoli.

Mae Unedau Mân Anafiadau lleol i blant (dros 1 oed) wedi'u lleoli yn Ysbyty Brenhinol Gwent, Ysbyty Nevill Hall, Ysbyty Ystrad Fawr ac Ysbyty Aneurin Bevan. Mae'n rhaid i bob plentyn o dan 1 oed gael eu trin yn Ysbyty Athrofaol y Faenor.

Os nad yw'n argyfwng sy'n bygwth bywyd a'ch bod yn ansicr lle i fynd i gael triniaeth, ffoniwch 111 i gael cymorth a chyngor.

Am ragor o wybodaeth, gweler ein taflen gwybodaeth am ofal iechyd i blant: <https://bipab.gig.cymru/gwasanaethau-gofal-iechyd/gwasanaethau-gofal-iechyd-plant/>

Fideos Gofal Frys

Mae clinigwyr arbenigol ardraws wahanol rhannau o ofal brys ac argyfwng wedi bod yn rhannu cyngor werthfawr ar ble y dylech fynd i gael gofal brys. Gwylwch y fideos canlynol am fwy o wybodaeth:

<https://bipab.gig.cymru/gwasanaethau-gofal-iechyd/gwasanaethau-gofal-iechyd-plant/>

Yn ein Hunedau Mân Anafiadau, gellir trin plant dros flwydd oed **am fân anafiadau**, ond nid am salwch.

Os yw'ch plentyn yn sal ac rydych yn ansicr am ble i fynd, **cysylltwch ag 111 yn gyntaf**.

Os yw'n bygwth bywyd neu'n argyfwng, ffoniwch 999 neu ewch yn syth i Hysbyty Athrofaol Y Faenor.

#HelpuNiHelpuChi

Gellir trin oedolion a phlant dros un oed yn un o'n Hunedau Mân Anafiadau ar gyfer:

- Anaf i fraich neu goes, sy'n cynnwys esgyrn wedi torri a datgymalu bysedd traed neu fysedd
- Clwyfau, crafiadau a mân losgiadau
- Anafiadau i'r pen, os na fuoch yn anymwybodol ac nad ydych yn cymryd cyffuriau i deneuo'r gwaed
- Anafiadau i'r wyneb, os na fuoch yn anymwybodol
- Mân anafiadau i'r gwddf a'r cefn, ar yr amod eich bod yn gallu symud, nad oes gennych binnau bach yn eich breichiau neu goesau ac nad ydych wedi cwmpo o uchder sy'n fwy na phum gris neu 1m
- Anafiadau i'r llygaid, clust neu drwyn ac ati
- Anafiadau i'r asennau
- Brathiadau gan bryfed, anifeiliaid neu bobl

Meddyliwch 111 yn Gyntaf os oes gennych fater gofal iechyd brys ac rydych yn ansicr beth i'w wneud!

A oeddech chi'n gwybod y gallwch ffonio 111 am gymorth a chyngor am ddim?

Bydd eich symptomau yn cael eu hasesu a byddwch yn cael eich cyfeirio at y lle iawn ar gyfer eich gofal.

Gallwch hefyd ddefnyddio'r gwiriwr symptomau ar-lein 111.wales.nhs.uk (Pobl dros 5 mlwydd oed yn unig)

Mae Meddygfeydd Teulu ar agor

Os ydych yn teimlo'n anhwylyus, peidiwch â'i adael nes bod angen mwy o ofal brys neu ofal argyfwng. Mae yna nifer o ffyrdd y gallwch gysylltu â'ch meddyg teulu - dros y ffôn, e-ymgynghori (drwy wefan eich meddyg teulu) neu drwy ffonio 111.

Mae'n bwysig bod eich plentyn wedi cofrestru gyda phractis meddyg teulu i sicrhau yr eir i'r afael a'u anghenion meddygol. Mwy o wybodaeth: <https://bipab.gig.cymru/gwasanaethau-gofal-iechyd/gwasanaethau-gofal-iechyd-plant/>

Mae'r Cynllun Anhwylderau Cyffredin, sy'n caniatáu i gleifion gael eu trin yn rhad ac am ddim gan eu Fferylllydd, yn ymdrin â llawer o anhwylderau plentynod. Mae'r rhain yn cynnwys: llau pen, brech cewyn, torri dannedd, edeulyngyr, llindag y genau, verruca, brech yr ieir a llid pilen y llygad

A yw eich plentyn yn dioddef problem gyffredin, megis llau pen, brech cewyn, torri dannedd, edeulyngyr, llindag y genau, verruca, brech yr ieir neu llid pilen y llygad?

Mae'r Cynllun Anhwylderau Cyffredin yn cynnig gyngor a thriniaeth am ddim gan y GIG ar gyfer nifer o anhwylderau cyffredin ac mae hwn ar gael ym mhob Fferyllfa Gymunedol ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan.

Nodir, mae'n bosib na fydd plant o dan 2 mlwydd oed yn gymwys am rai

anhwylderau - siaradwch â'ch Fferylllydd am fanylion.

Gweler restr lawn o'r anhwylderau a gynnhwysir yn y cynllun: <https://bipab.gig.cymru/gwasanaethau-gofal-iechyd/meddygon-teulu-deintyddion-ac-ati/meddygon-teulu/>

Gofal Deintyddol i Blant

Dylech ddechrau brwsio cyn gynted ag y bydd dant cyntaf eich plentyn yn ymddangos. Nid yw pob plentyn yn hoffi brwsio eu dannedd - y ffordd hawsaf i frwsio dannedd babi yw eu heistedd ar eich pen-glin, â'u pen yn gorffwys yn erbyn eich brest. Gyda phlentyn hŷn, sefyllwch y tu ôl iddo a gogwyddo ei ben yn ôl.

<https://bipab.gig.cymru/gwasanaethau-gofal-iechyd/gwasanaethau-gofal-iechyd-plant/>

Gwefan ABBlachach Gyda'n Gilydd

Mae gan wefan abb lachach Gyda'n Gilydd llwyth o wybodaeth am ofal iechyd i rieni, pobl ifanc a menywod beichiog. Wedi'i ddatblygu'n rhannol gyda rhieni a gweithwyr gofal iechyd proffesiynol, mae'n cynnwys wybodaeth cywir sy'n addas am ofal leol.

abbHealthierTogether.cymru.nhs.uk

Damweiniau a Chymorth Cyntaf yn y Cartref

Fel rhan o Roi Sylw i Ofal iechyd plant, rydym wedi pwysleisio pwysigrwydd paratoi ar gyfer damweiniau gartref.

Am y manylion llawn, ewch i: <https://bipab.gig.cymru/gwasanaethau-gofal-iechyd/gwasanaethau-gofal-iechyd-plant/>

Damweiniau a chymorth cyntaf

Damweiniau i blant yn y cartref

A oes angen Pecyn Cymorth Cyntaf arna i?

Yn y Sbotolau

Uned y Plant yn Ysbyty Athrofaol y Faenor

Os yw plant wedi eu hanafu neu'n sâl ac angen aros yn yr ysbyty, neu os oes ganddynt lawdriniaeth wedi'i threfnu, byddant yn treulio amser ar Uned y Plant.

Yn dibynnu ar y gofal sydd ei angen, gall amser y claf ar yr uned amrywio o ychydig oriau, i gyfnodau hirach o nifer o wythnosau.

Yn bennaf ystafelloedd sengl sydd ar yr uned ac ystafell fawr, lachar, 4 gwely ar gyfer plant hŷn. Mae'r ystafelloedd yn cynnwys offer gan gynnwys teledu

ac mae llawer o gemau, DVDs a deunyddiau crefft ar gael i'r plant eu defnyddio.

Mae Bev a Jonathan, yr Arbenigwyr Chwarae Iach yn sicrhau bod y cleifion yn cael profiad cadarnhaol pan maent yn yr ysbyty.

Mae GIF sy'n dangos taith o amgylch yr Uned ar gael yn..

<https://bipab.gig.cymru/gwasanaethau-gofal-iechyd/gwasanaethau-gofal-iechyd-plant/>

Enw: Johnathan
TEITL SWYDD: **ARBENIGWR CHWARAE IECHYD UNED PLANT YSBYTY ATHROFAOL Y FAENOR**
Cymwysterau a Phrofiad: Nyrs Feithrin Gymwysedig Cymhwyster Chwarae i Blant sy'n Sâl Arbenigwr Chwarae Gofal Iechyd Gradd Sylfaen 24 mlynedd o brofiad (14 mlynedd yn gweithio fel Arbenigwr Chwarae, 10 mlynedd fel Gweithiwr Chwarae) Yn flaenorol bu'n gweithio i Gamp America ac Ymddiriedolaeth y Tywysog
Rôl:

- Cefnogi plant yn yr ysbyty trwy chwarae
- Paratoi a chefnogi plant gydag unrhyw beth sy'n mynd i ddiwydd tra byddant yn yr ysbyty (prifion gwaed, llawdriniaethau, sganiau ac ati) mewn ffordd y maent yn ei deall
- Defnyddio cynllun normaleiddio i ennill ymddiriedaeth - mae hyn yn helpu i roi llais, dewis, rheolaeth a pharch i'r plentyn
- Datblygu dulliau ymdopi â phlant fel y gallant ymdopi'n well yn yr ysbyty a thu allan i'r ysbyty
- Rheoli pryder ac ymdopi ag ofnau a ffobiâu
- Eiriolwr plant 100%
- Cefnogi materion tymor hir

Yn y Sbotolau

Gofal yn Nes at y Cartref

Mae'r Gwasanaeth Gofal yn Nes at y Cartref wedi bod ar gael ers dechrau'r pandemig, i geisio ysgwyddo'r baich mewn ysbytai. Yn dilyn llwyddiant y prosiect am y deunaw mis cyntaf, mae'r gwasanaeth eisoes yn cael ei ehangu a'i ddatblygu.

Mae'r gwasanaeth yn galluogi plant i adael yr ysbyty'n gynnar drwy gynnig cefnogaeth a gofal un ai yng nghartref y claf neu mewn clinigau lleol. Mae'r gofal iechyd a ddarperir gan y tîm yn cynnwys rhoi gwrthfotigau mewnwythiennol, cymorth resbiradol, gofal ar ôl llawdriniaeth, gofalu am anaf, a dysgu teuluoedd i ymdopi ag anghenion gofal iechyd eu plentyn.

Mae'r gwasanaeth ar gael rhwng 8am - 8pm, 7 diwrnod yr wythnos. Mae Tîm Gogleddol wedi'i leoli yn Ysbyty Ystrad Mynach, a Thîm Deheuol wedi'i leoli yng Nghanolfan Serennu i Blant yng Nghasnewydd.

Am y manylion llawn, ewch i:
<https://bipab.gig.cymru/gwasanaethau-gofal-iechyd/gwasanaethau-gofal-iechyd-plant/>

Enw: Rebecca
TEITL SWYDD: **NYRS PLANT CYMUNEDOL TÎM GOFAL YN NES AT Y CARTREF A NYRSIO PLANT CYMUNEDOL**
Cymwysterau a Phrofiad: Nyrs Gymwys Profiad o weithio mewn Ward Pediatrig Aciwt
Rôl:

- Rhoi gwrthfotigau mewnwythiennol yng nghartrefi cleifion ac mewn clinigau
- Gofalu am anafiadau un ai drwy ymweld â phlant gartref neu mewn clinigau
- Gwasanaeth rhwymedd ac ymataliaeth, a chynnig cymorth i deuluoedd
- Cyngor ar fwydo
- Ymweliadau cymorth resbiradol i gartrefi i gynnal gwyliadwraeth
- Gofal ar ôl llawdriniaeth - cymorth i deuluoedd a rheoli poen
- Dysgu a chefnogi teuluoedd i ddatblygu sgiliau i reoli cyflwr iechyd eu plentyn
- Helpu i alluogi plant i adael yr ysbyty'n gynt

"Rwy'n mwynhau'r amrywiaeth, gan ein bod ni'n gweithio gyda chymaint o blant gwahanol bob dydd. Mae'r gofal rydyn ni'n ei ddarparu, un ai gartref, neu'n nes at y cartref, yn eu helpu nhw i adael yr ysbyty yn llawer cynt, sy'n well i'r teuluoedd a'r plant. Mae'n werth chweil go iawn."

Lles-SPACE

Mae Lles-SPACE yn broses amlasiantaethol i gydlynu cymorth, gan gynnwys ymyrraeth gynnar a darpariaeth arbenigol, iechyd meddwl a lles emosiynol plant neu blant. Mae'r broses yn dwyn ynghyd weithwyr proffesiynol o wahanol asiantaethau sy'n cefnogi iechyd meddwl a lles emosiynol plant, er mwyn helpu plant a'u teuluoedd i gael y cymorth cywir, y tro cyntaf. Mae pum partner Awdurdod Lleol ABUHB (Blaenau Gwent, Caerffili, Sir Fynwy, Casnewydd a Torfaen) yn cynnal y broses Lles SPACE.

Am y manylion llawn, ewch i:
<https://abbhealthiertogether.cymru.nhs.uk/health-for-young-people/need-help-now/urgent-advice-self-referral-camhs>

Pam for profion llygaid plant mor bwysig?

Bydd pob babi yn cael sgrinio llygad adeg ei eni ac eto tua chwe wythnos oed gan feddyg teulu neu ymwelydd iechyd.

Yn ystod eu blwyddyn gyntaf yn yr ysgol bydd llawer o blant yn cael sgrinio am lygad diog. Mae p'un a yw'r sgrinio ar gael yn dibynnu ar eich CCG lleol, sy'n comisiynu gwasanaethau sgrinio. Pwrpas y sgrinio yw canfod a yw plentyn wedi lleihau golwg yn un neu'r ddau lygad.

Heblaw am y dangosiadau llygaid, dylai plant gael prawf llygaid bob dwy flynedd, oherwydd gall problemau godi ar unrhyw oedran. Gall rhai ymddygiadau fod yn arwydd bod problem fel:

- eistedd yn rhy agos at y teledu neu fynnu gwyllo'r teledu yn y tywyllwch
- rhwbio eu llygaid lawer
- yn dal gwrthrychau yn agos iawn at eu hwyneb
- amrantu llawer
- dangos arwyddion o sbrint - nid yw'r llygaid yn edrych i'r un cyfeiriad. Gall un llygad droi tuag i mewn, tuag allan, tuag i fyny neu i lawr, tra bod y llygad arall yn edrych ymlaen
- Problemau wrth lywio yn y tywyllwch ee mynd i mewn i dwnnel neu'r sinema

Hyd yn oed os nad oes unrhyw un o'r symptomau uchod yn cael eu harddangos, gallai fod cyflwr llygad sylfaenol o hyd. Os ydych chi'n poeni am olwg eich plentyn neu os oes hanes o llygad croes neu lygad diog yn y teulu, peidiwch ag

aros am y dangosiad golwg yn yr ysgol. Ewch â'ch plentyn at ymarferydd offthalmig neu optometrydd, a fydd yn gweld plant o unrhyw oedran.

Peidiwch â phoeni am y costau, gan fod holl brofion golwg y GIG am ddim i blant o dan 16 oed.

Nid oes rhaid i blant allu darllen i gael archwiliad i'w llygaid. Mae'n bosibl gweld a oes gan y plentyn llygad croes neu a oes angen sbectol arno heb ofyn unrhyw gwestiynau iddynt, gan ddefnyddio profion ac offer sy'n briodol i'w hoedran. Os bydd y prawf llygaid yn canfod unrhyw broblemau, bydd eich plentyn yn cael ei atgyfeirio at orthoptydd, sy'n rhan o'r tîm gofal llygaid ac yn gyffredinol yn gweithio ochr yn ochr ag offthalmolegwyr ac optometryddion. Mae orthoptyddion yn gweithio mewn clinigau iechyd lleol neu glinigau llygaid mewn ysbytai.

Pam bod imiwneiddio plant mor bwysig?

Un o'r ffyrdd gorau o amddiffyn eich plentyn rhag afiechydon fel y frech goch, rwbela, tetanus a llid yr ymennydd yw trwy imiwneiddio. Mae plant angen eu pigladau cyntaf yn wyth wythnos, yna 12 wythnos, 16 wythnos a blwydd oed.

Mae brechiadau'n cael eu cynnig yn rhad ac am ddim yn y DU. Bydd eich meddygfa, canolfan iechyd neu glinig babanod yn anfon apwyntiad brechu ar gyfer eich plentyn. Mae'n bwysig eich bod wedi'ch cofrestru â phractis Meddyg Teulu a bod ganddynt eich manylion cyswllt cywir.

Rhoddir brechlynnau hefyd yn 2 a 3 oed, ac ym mlwyddyn ysgol 8 (12 a 13 oed) a blwyddyn ysgol 9 (13 a 14 oed).

Mae yna rai clefydau sy'n gallu lladd plant neu achosi niwed parhaol i'w hiechyd. Mae brechlynnau'n cynnwys rhan fach o'r bacteriw neu'r feirws sy'n achosi clefyd, neu ychydig bach o'r cemegyn y mae'r bacteriw yn ei gynhyrchu. Mae brechlynnau'n gweithio trwy achosi i system imiwneidd y corff greu gwrthgyrff (sylweddau sy'n ymladd yn erbyn heintiau a chlefydau). Yna os yw eich plentyn yn dod i gysylltiad â'r haint, bydd y gwrthgyrff yn ei adnabod ac yn barod i amddiffyn ef neu hi.

Cyn y caniateir eu defnyddio, mae pob meddyginiaeth (gan gynnwys brechlynnau) yn cael eu profi'n drylwyr i asesu pa mor ddiogel ac effeithiol ydyn nhw. Ar ôl iddynt gael eu trwyddedu, mae diogelwch brechlynnau'n parhau i gael eu monitro.

